

Het oude Buitengasthuis (Pesthuis) te Amsterdam.

rust van de binnenplaats en het rustiek-mooie van de tuinen staat in grof contrast het onzegbaar naargeestige en troosteloze van het trieste, sombere interieur van het gebouw.

Welk een verblijf voor zenuwlijders, deze grafkelders, die ziekenzalen heetten!

Ruim genoeg waren ze, en hoog genoeg waren ze ook. Maar de naaktheid der grijnzende wanden en zolderingen drukt, stemt droef, benauwt als een cel met gesloten deur en raam dat moet doen.

Door heel het gebouw heen diezelfde grauwe wanden, hier en daar gedeeltelijk achter in al even saaien toon geschilderd houtwerk van kasten of afgeschoten hokjes verborgen: diezelfde starre zolderingen van zware balken met een der ribben naar beneden gelegd en de ruimten daartusschen toogsgewijze aangemetseld; diezelfde galerijen, hier trezen genoemd. — wel praktisch, wijl de weg van het personeel door het uitgestrekte gebouw er niet weinig door werd bekort, maar door hun lompen omvang de zalen nog onhuislijker makend.

Links en rechts, langs de lange wanden der ziekenzalen, waren kribben geplaatst, door gordijnen van elkander afgescheiden. In het midden der zaal een groote houten tafel, waar rond de niet-bedlegerige verpleegden des daags konden plaats nemen. Ergens in een hoek een hokkig kamertje afgeschoten voor een verpleegster. In een anderen hoek... het privaat. Een kolom-kachel van zonderlinge makelij onderhield er 's winters een zoo behoorlijk mogelijke temperatuur.

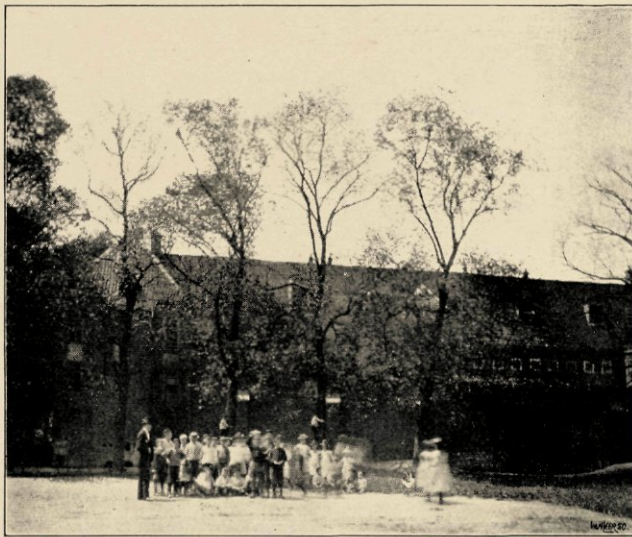
Zóó waren tot 1893 de patiënten in het oude Amsterdamsche Buitengasthuis gehuisvest.

Trouwens, de woningen van huismeester, geneesheeren, verplegend en verder personeel munten al even weinig uit door fraaiheid van inrichting of comfort. Het zijn voor het meerendeel kleine vertrekken, laag van verdieping, de ramen met miniatuur-ruiten, waardoor ik werd rondgeleid. En hun toestand van thans flatteert hen allerminst!

Voor zoover ze binnen het bereik van de steenworpen der *spes patriae* liggen is er geen ruit in de ramen heel gebleven. Wind, regen en sneeuw hebben dus vrij spel in deze vertrekken, en de sporen van een en ander zijn niet moeielijk op vloeren, behang en schilderwerk te onderkennen.

Komt nog bij, dat nachtelijke zwervers, toen het gebouw daar na '93 onbeheerd stond, de daken geleidelijk ontlastten van alles wat maar op lood en zink geleek, zoodat bij buitig weêr een parapluie bij een tocht door de bovenverdiepingen van het huis goede diensten bewijst.

En wat de straatjongens en de dieven

HET PESTHUIS, ZOALS HET ZICH THANS VAN DE ZIJDE DER
CONSTANLIJN HUYGENSSTRAAT VOORDOET.

ongemoeid lieten, daarover ontfermden zich ten slotte de mannen van de Werkverschaffing.

In de winters van 1894 tot 1897 werd namelijk aan de *Vereeniging tot verschaffing van loonenden arbeid aan werkloozen* door het Gemeentebestuur verlof verleend om een deel van het gebouw voor werkplaatsen in te richten. Afsneden compositie-buizen, verdwenen waterkranen en deurknoppen, ingetrapt paneelen en andere vernielingen in de lokalen, waarin de werkloozen vertoefden, bewijzen, dat ontzag voor het huis, waarin zij gast waren, hun niet in den weg zat.

Met eenige fantasie zal men zich na deze korte opsomming van de aanvallen van binnen